

TOLLFORGATÓ TEHETSÉGGKUTATÓ VERSENY

SZÖVEGÉRTÉS

4. OSZTÁLY

Tanuló neve, osztálya: _____

Iskola neve, címe: _____

Levelezési cím: _____

Felkészítő tanár neve: _____

Fekete István Általános Iskola
2213 Monorierdő, Szabadság u. 43.
Tel./Fax: 06-29-419-113

II. forduló

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2010. FEBRUÁR 15.

**CÍM: FEKETE ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA
2213 MONORIERDŐ, SZABADSÁG U. 43.**

A BORÍTÉKRA ÍRJÁTOK RÁ: „TOLLFORGATÓ”

TÚZOK

Magyar struccnak is szokták hívni a tűzokat. Bár nem rokona az afrikai szavannák nagy testű madarának, de alakjával, izmos futó lábaival és életmódjával valóban hasonlít rá. A nagy füves puszták, legelők és repceföldek óvatos, nagy madara nem is olyan régen Magyarországon igen nehéz helyzetbe került.

Mértéktelenül vadásztak rá, kilőtték a legszebb kakasokat. Rövidesen satnyulni kezdett a valaha híres magyar tűzokállomány. Sürgős intézkedésre volt szükség, ami szerencsére nem késett soká. A tűzokat teljes védelem alá helyezték, és máris észre lehet venni a szigorú intézkedés jótékony hatását. Ma a rendszeresen végzett számlálások kimutatták, hogy hazánkban több mint 3500 tűzok él, elsősorban az ország délkeleti részén.

A tűzok igen nagy, pulykakakasnál is nagyobb, erősebb madár. A kifejlett kakas 16-20 kg súlyú is lehet. Ha megszorítják, jól és kitartóan repül, de azért hacsak teheti, gyalogosan menekül a közeledő ember elől.

Márciusban és áprilisban a kakasok rendszeresen felkeresik a dürgő helyeket, és magukat felfűjva, fehér tollaikat kifordítva forognak, tetszelegnek a tyúkok előtt. Éppen ezért dürgés közben lötték régen a kakasokat, de még így sem volt könnyű mulatság, mert a nagy madarak ugyancsak vigyáznak magukra, és még a leghevesebb udvarlás közben sem feledkeznek meg a szükséges óvatosságról.

Amikor április második felében vagy májusban elérkezik a tojásrakás ideje, a tyúk a gabona között, a pillangósok: lucerna, lóhere, zabosbükköny tábláiban vagy a rét pázsitfüvében kis mélyedést kapar, és lerakja 2-3, szürkészöld alapon barnán és szürkén foltozott tojását.

Nem egészen négyheti kotlás után kelnek ki a pelyhes csibék, s egykettőre követik anyjukat. A tyúk szorgalmasan keresgéli számukra a táplálékot: az apró csigákat, bogarakat. A fiatal tűzokok öthetes korukban már repülni is tudnak, de azért még hosszabb ideig anyjukkal maradnak, együtt szedegetik vele a magokat, rovarokat.

A tűzok igen nagy területen él hazánkban, valamennyi élőhelyét természetesen nem lehet védetté nyilvánítani. Így azután gyakran előfordul, hogy a tyúk olyan táblában fészkel, amelyet még a kicsinyek kikelése előtt lekaszálnak. Az ilyen táblákon dolgozó kaszagép elé különleges tűzokriasztót szerelnek, ami a kotló tojót még idejében felveri a fészekből. A vezetőnek így van ideje megállni és óvatosan kikerülni a fészket. Ezeket a tojásokat később összegyűjtik, és mesterséges módon kikeltetik.

Van már tűzokmentő telepünk is Békés megyében, Dévaványa közelében. Itt készítik fel a mesterségesen keltetett csibéket a későbbi szabad életre. A fiatal tűzokok nagy kifutókba kerülnek, természetes körülmények között nevelődnek, embert csak ritkán látnak, és így minden remény megvan a „visszavadtításukra”. A tűzok hazánkban állandó madár, de a téli időben csapatokba verődve távolabbra is elkóborol.

1. feladat

Húzd alá a szövegben a kérdésekre válaszoló mondatokat, mondatrészeket!

- a) Melyik afrikai madárhoz hasonlítják a tűzokot?
- b) Mennyi tűzok él ma hazánkban?
- c) Mennyi a kifejlett kakas súlya?

3	
---	--

2. feladat

Keresd meg az alábbi szavak megfelelőit a szövegben, majd írd le!

- a) elsiratja: _____
- b) gyakran: _____
- c) elővigyázatosságról: _____
- d) learatnak: _____
- e) összeszedik: _____
- f) cseperednek: _____

6	
---	--

3. feladat

Egészítsd ki!

A tűzok tojásait _____-ben rakja le _____.

A fiókák _____anyjukat, aki _____
táplálja őket.

4	
---	--

4. feladat

Válaszolj!

a) Milyen a tűzok tojása?

b) Mit tesznek a természetvédők a madarak érdekében aratás idején?

c) Hogyan nevelkednek a fiatal tűzokok Békés megyében a tűzokmentő telepen?

6	
---	--

5. feladat

Gyűjts szólást (szólásokat), közmondásokat a tűzokról! Írd le jelentésüket is!

2	
---	--

6. feladat

Szorgalmi feladat

A tűzok védett madár. Gyűjts ismeretterjesztő kiadványok vagy az internet segítségével minél több védett madárnevet!

Összesen:

21	
----	--

A szorgalmi feladat megoldásával jutalompontokat szerezhetsz!